

ზაგინეთის კომპლექსის ტერიტორიაზე არქეოლოგიური სამუშაოების ჩატარება

❖ ზოგადი სახელმძღვანელო პრინციპები

საქართველოს ტერიტორიაზე არსებული კულტურული ფასეულობების მოვლა-პატრონობა და მათი შენარჩუნება უმნიშვნელოვანესი ფაქტორია სახელმწიფოს განვითარების პროცესში. ჩასატარებელი სამუშაოებით მოხდება საქართველოს კულტურული მემკვიდრეობის უნიკალური ნიმუშის რეაბილიტაციისათვის საჭირო ღონისძიებების განხორციელება.

❖ ძირითადი პირობები

მიმწოდებელი შემსყიდველთან შეთანხმებული სამუშაოების გრაფიკის შესაბამისად ეტაპობრივად წარუდგენს მას ინფორმაციას, წერილობითი ანგარიშის სახით, გათვალისწინებული სამუშაოების მიმდინარეობის შესახებ. იგი ვალდებულია გაითვალისწინოს შემსყიდველის შენიშვნები და წინადადებები, რაც შემდგომში საფუძვლად დაედება შესრულებული სამუშაოების ანაზღაურებას.

სამუშაოების შესრულების გრაფიკი განსაზღვრავს სამუშაოთა მიმდინარეობას და შემსყიდველისათვის ეტაპობრივად წარუდგენს გეგმას.

შესრულებული სამუშაოების ანგარიში შემსყიდველს წარედგინება ელექტრონული ვერსიის – კომპაქტური CD დისკის (1 ეგზემპლარი) და მყარი ასლების სახით (4 ეგზემპლარი).

მიმწოდებელი ვალდებულია არქეოლოგიური სამუშაოების დაწყებამდე ძეგლზე დაამონტაჟოს ჩასატარებელი სამუშაოების ამსახველი საინფორმაციო ბანერი, რომელიც უნდა შეიცავდეს შემდეგ ინფორმაციას:

- მესაკუთრე;
- შემსყიდველი;
- მიმწოდებელი;
- ჩასატარებელი სამუშაოს სახეობა;
- ძეგლის მოკლე აღწერა

არმაზციხე-წარმოადგენდა ქართლის (იბერიის) სამეფოს დედაქალაქის – დიდი მცხეთის უმნიშვნელოვანეს ნაწილს – აკროპოლისს. იგი ჩვენი ქვეყნის ისტორიის გარკვეულ მანძილზე იყო დიდი მცხეთის ერთიანი საფორტიფიკაციო სისტემის (წიწამური, ღართისკარი, სარკინე, ციხედიდი, კაცითავანა) შემადგენელი ნაწილი.

ძეგლის არქეოლოგიური შესწავლა დაიწყო ი. ჭავჭავაძის, დ. ბაქრაძისა და ექ. თაყაიშვილის თაოსნობით 1889 წელს და გარკვეული წყვეტილებით გაგრძელდა 1998 წლამდე. დროის ამ მონაკვეთში მიკვლევული, გამოვლენილი და შესწავლილი იქნა ძვ.წ. II-I, ახ.წ. V-VI ისეთი მნიშვნელოვანი არქეოლოგიური ძეგლები როგორცაა: თავდაცვითი სისტემის მონაკვეთები, სვეტებიანი დარბაზი, ექვსაფსიდიანი ტაძარი, მარანი, ორსენაკიანი ნაგებობა, კლდეკარზე გათხრილი გაუმარცველი და უნიკალური არტეფაქტებით გამორჩეული ქვის სარკოფაგი, სამი ე.წ. რომაული აბანო (მათგან მეორე აბანოსთან აღმოჩნდა ბერძნულენოვანი ეპიგრაფიკული ძეგლები) და სხვა.

❖ არქეოლოგიური სამუშაოების წარმოება დაგეგმილია:

ე.წ. “ორსენაკიანი ნაგებობის” ჩრდილოეთით და მარნიდან დასავლეთით და სვეტებიანი დარბაზიდან დასავლეთი მონაკვეთებზე. აღნიშნული მონაკვეთები უნდა გაიწმინდოს მიწისგან, ჩატარდეს პრეპარაცია, გამოვლენილ და დაფიქსირებულ იქნეს კულტურული ფენები.

მიწის დონე დასაწევია დაახლოებით 3,0 მეტრამდე. ზუსტ სიღრმეს განსაზღვრავს კულტურული ფენების განლაგება. შესასწავლია დაახლოებით 450 კვ.მ. მიწის ფართობი.

გათხრების უმთავრესი მიზანია არმაზციხეზე 1943-98 წლებში გამოვლენილი, უმნიშვნელოვანესი არქეოლოგიური და ისტორიულ-არქიტექტურული კომპლექსის (სვეტებიანი დარბაზი, ექვსაფსიდიანი ტაძარი, მარანი და სხვ.) ჩრდილო-დასავლეთი ნაწილის გამოვლენა. ამით დასრულდება არმაზციხის პირველი ტერასის სამხრეთ-აღმოსავლეთ ნაწილში აღმოჩენილი ძეგლის გათხრა, რომელიც, სავარაუდოდ, ძვ.წ. პირველ და ახ.წ. IV საუკუნეებში ფუნქციონირებდა.

❖ არქეოლოგიური გათხრების ჩატარების პირობები

- სამუშაოების ჩატარებისას ყურადღება უნდა მიექცეს სამუშაოთა შესრულების ხარისხობრივ მაჩვენებლებს, რომელთა დაცვა სავალდებულოა კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლის ფასეული ელემენტების შესანარჩუნებლად. მუშაობის პროცესში მიმწოდებელი ვალდებულია სამუშაოები შეასრულოს სავალდებულო არქეოლოგიური სამუშაოების მეთოდების სრული დაცვით;

- სამუშაოთა მიმდინარეობისას გამოვლენილი არქეოლოგიური ობიექტები და არქეოლოგიური მასალა მიმწოდებელმა სათანადოდ უნდა დაიცვას დაზიანებისგან, განადგურებისა და დაკარგვისგან, ასევე გარემო პირობებისა და სხვა არასასურველი ზემოქმედებისგან;

- თუ არქეოლოგიურ სამუშაოთა მიმდინარეობისას გამოვლინდება მაღალი მატერიალური ღირებულების მქონე ნივთი (ნივთები), ამასთანავე, მეთოდოლოგიური, კლიმატური, ტექნიკური ან სხვა პირობების გამო ვერ ხერხდება მისი (მათი) დაუყოვნებლივ ამოღება და უსაფრთხო ადგილას ტრანსპორტირება, მიმწოდებელი ვალდებულია დაუყოვნებლივ მიმართოს საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტროს შესაბამის ტერიტორიულ ორგანოს;

- მოძრავი არქეოლოგიური მონაპოვარი, როგორც წესი, უნდა ჩაბარდეს უახლოეს მუზეუმ-ნაკრძალში, მუზეუმში ან სხვა შესაბამის სამეცნიერო დაწესებულებაში სათანადო თანხლებ დოკუმენტაციასთან ერთად.

- არქეოლოგიური სამუშაოების მიმდინარეობისას ახლადგამოვლენილი გარემოებ(ებ)ით გამოწვეული ცვლილებები შეთანხმებულ უნდა იქნეს შემსყიდველთან.

❖ შემსყიდველისთვის გადასაცემი საბოლოო პროდუქცია

წარმოდგენილი პირობებისა და ვადების ფარგლებში მიმწოდებელმა საბოლოო პროდუქციის სახით შემსყიდველს უნდა გადასცეს, არქეოლოგიური კვლევის ჩატარების შედეგები, შემდეგი შემადგენლობით:

- შესწავლილი ტერიტორიისა და მასზე არსებული ობიექტების ფიქსაციის, მათ შორის, ფოტო და ვიზუალური აღწერის მასალები;

- შესწავლილი ტერიტორიის (ობიექტის) ისტორიულ-ბიბლიოგრაფიული და საარქივო კვლევის მასალები, შესაბამისი წყაროების მითითებით. კერძოდ: სამუზეუმო და საარქივო მასალების (არსებობის შემთხვევაში – ისტორიული რუკები და გენერალური გეგმები, ისტორიული საკადასტრო და ნაგებობების გეგმები, არქივებში დაცული, ტერიტორიის ამსახველი ფოტომასალა, კოსმოსური და აეროფოტომასალები) მოძიება;
- შესწავლილ ტერიტორიაზე მოპოვებული პირველადი ინფორმაციის საარქივო მონაცემებთან მიმართების ანალიზი;
- შესწავლილი ტერიტორიის ადგილმდებარეობის სიტუაციური გეგმა (მასშტაბი 1:2000 და 1:500), GPS კოორდინატებით;
- საკვლევი ტერიტორიის კვადრატებად დაყოფის სქემა;
- არქეოლოგიური კვლევისას გამოვლენილი ძეგლების განლაგების სქემა და ანაზომი;
- არქეოლოგის ხელმოწერით დადასტურებული შურფების განლაგების სქემა;
- კროკები;
- გამოხაზული ნახაზები (მასშტაბი 1:25, 1:20) ძირითადი პარამეტრების ზომების დატანით;
- ტექსტური აღწერილობა;
- არქეოლოგიური კვლევის შედეგების ანგარიში.

❖ სამუშაოთა საბოლოო მიღება

მიმწოდებელი ატყობინებს შემსყიდველს სამუშაოთა დასრულების შესახებ ეტაპობრივად, თანახმად გეგმა-გრაფიკისა.

შემსყიდველი ამოწმებს შესრულებულ სამუშაოებს. თუ შემსყიდველმა სამუშაოები შეაფასა წუნით, სამუშაოები დასრულებულად ჩაითვლება დეფექტების აღმოფხვრის შემდეგ.

❖ სამუშაოთა შესრულების ვადები

შესრულებულ სამუშაოთა ანგარიშის ჩაბარების საბოლოო ვადაა 2011 წლის 28 ოქტომბერი. შესრულებულ სამუშაოთა ეტაპობრივი ჩაბარების ვადები და გრაფიკი დაზუსტებული იქნება პრეტენდენტის მიერ შემოთავაზებული გეგმა-გრაფიკის მიხედვით.